

MÖLLER & BÜLOW (SFZ records, SFZ 1010, distribution CDA)

"...flöjtdilettanterna skulle svärma omkring som insekter..."

Ludwig van Beethoven 1801

Möller & Bülow backar musikhistoren på ny cd

Varför spelade man inte Beethovens violinsonater på flöjt, när 1800-talets flöjtister annars inte tvekade att transkribera musik för violin? Vad låg bakom Mozarts påstådda aversion mot flöjt? Och varför raljerade Beethoven över den tidens "flöjtdilettanter"?

–Förklaringen är helt enkelt att tvärflöjten på den tiden egentligen inte var det instrument som vi nu kallar "flöjt", säger flöjtisten Mats Möller. Flöjterna var av trä, koniskt borrarade och med ett fåtal klaffar. Det gjorde det svårt att spela i annat än de vanligaste tonarterna. Dessutom var instrumenten tonsvaga och relativt övertonsfattiga. Det var först kring 1850, när flöjtkonstruktören, flöjtisten och tonsättaren Theobald Boehm hade tagit fram sin nya cylindriska modell i metall som flöjten på allvar tekniskt och dynamiskt kunde jämföra sig med stråkinstrumenten. –Boehms mekanik var genialisk och används oförändrad också på dagens flöjter. Före Boehm hade flöjtister aldrig fått spela de "dramatiska rollerna" utan hänvisades till det "ofarliga" pastorala facket, avslutar Mats.

Med den utgångspunkten har Mats Möller och pianisten Jan Bülow valt musik till sin cd som på sätt och vis backar musikhistorien. De framför Beethovens stora *Sonat i c moll* op 30, skriven för violin och piano 1802, i en ny version för flöjt och piano. Sonaten skrevs under den period då Beethoven insåg att han höll på att helt förlora hörseln. Han desperation avspeglas i en dramatisk kammarmusik som alltså förutsätter en helt annan sorts flöjt än de som användes i början av 1800-talet.

Cd:n inleds emellertid med originalmusik, en opublicerad *Romance* av Hugo Alfvén, skriven 1885, när Alfvén var bara 13 år. Därefter en transkription av Mozarts *Sonat i B dur*, komponerad för violin och piano 1764 av en sexårig Wolfgang Amadeus. Flöjtkonstruktören Theobald Boehm skrev stycken för flöjt och piano som skulle visa fördelarna med hans nya flöjter. Hans sista verk blev en *Elégie* från 1880, där han i första hand visar på nya möjligheter att variera klangfärger och dynamik. De nya flöjterna gav upphov till en mängd nya kompositioner för flöjt. I Paris grundades ett Kammarmusiksällskap för blåsare och till det skrev Charles-Marie Widor 1898 sin virtuosa och högdramatiska *Suite*.

Mer information om produktionen inkl fria pressbilder på www.sfz.se/1010

Mats Möller nås på mats@sfz.se eller tel 070-736 79 90